

LOKALE PREVENTIEAGENDA

Gemeente Maastricht

Gemeente Maastricht

INTRODUCTIE

De kern van het lokale preventieakkoord Maastricht richt zich binnen de doelstellingen die ook in het regionaal preventieakkoord zijn benoemd, op het versterken van de verbindingen en samenhang op lokaal niveau. We constateren dat binnen de gemeente Maastricht op de benoemde doelstellingen al veel gebeurt. Tegelijkertijd constateren we ook dat er tussen de verschillende onderdelen, zowel beleidsmatig als in de uitvoering, onvoldoende samenhang bestaat waardoor de resultaten minder zijn. Zo zetten we in op gezonde scholen, maar blijft de inzet en het gedachtengoed nog te zeer beperkt tot het P.O. en is daarbinnen nog geen aandacht voor roken, alcohol of middelengebruik.

Sportakkoord.: Naast het Preventieakkoord is er ook een lokaal Sportakkoord. Het doel is om samen de sport te versterken en de maatschappelijke kracht van sport optimaal te benutten. Waar mogelijk en passend zijn de ambities uit beide akkoorden aan elkaar verbonden. Het gaat dan onder andere om een toename van gezonde sportieve (school)omgevingen waar niet wordt gerookt, verantwoord wordt omgegaan met alcohol en waar gezonde voeding ruimschoots beschikbaar is. Dat geldt tevens voor de doelstellingen uit het **Preventie- en Handhavingsplan Jeugd en Alcohol** en het nog vast te stellen **Preventie- en Handhavingsplan Cannabis**, het Regionaal Gezondheidsbeleid “Zuid Sprint Eruit” en het lokale **Plan van aanpak seksuele intimidatie 2021-2023**, maar ook met de **Educatieve Agenda Maastricht** als uitvoering van de **Onderwijsvisie**.

Door de onderlinge samenhang van de aanpak te versterken, een integrale aanpak te realiseren, verwachten we dat de resultaten ook merkbaar zullen verbeteren.

Het lokaal preventieakkoord zet in op de regionale speerpunten alsmede op enkele lokale speerpunten:

- Bewegen en gezonde voeding op scholen
- Netwerkaanpak voor kinderen met overgewicht en obesitas
- Rookvrije kindomgevingen
- Gezondere sportomgevingen

Lokale speerpunten:

- Middelengebruik en verslavingsrisico's onder jongeren (w.o. lachgas)
- GGZ problematiek onder jongeren

Partners:

- Maastricht Sport
- Schoolbesturen Primair onderwijs (MosaLira, Kom Leren ..)
- Kinderopvang
- Schoolbestuur VO
- GGD Zuid Limburg
- JOGG Maastricht
- Trajekt
- CNME

BEWEGEN EN GEZONDE VOEDING OP SCHOLEN

Ambitie

Op elke school is aandacht voor voeding en bewegen en ouderparticipatie.

Door het combineren het beste van de programma's Basisschool in Beweging, Gezonde School, GBvdT kunnen scholen zich ontwikkelen naar Maastricht modulair model Gezond Kindcentrum in Beweging.

De ambitie is om dit in een doorgaande lijn op alle kindcentra te creëren, dus van voorschoolse fase en kinderopvang, en van primair onderwijs, voortgezet onderwijs & mbo.

Deze aanpak is van belang voor het bereiken van de doelstellingen uit het preventieakkoord en het Sportakkoord (van jongs af aan vaardig in bewegen) en levert een bijdrage aan de aanpak Trendbreuk in het regionale gezondheidsbeleid. Monitoring vindt binnen Sportakkoord c.q. Trendbreuk of de op te zetten acties, plaats

Afspraken en acties

- **Doorontwikkeling Basisschool in Beweging (BiB) naar Gezond Kindcentrum in beweging > afstemming zoeken met scholen over inzet en middelen, in 2021 onderzoek door Fontys naar uitbreiding huidige inzet, start vervolg in 2022.**
 - Ondersteuningsaanbod vangnet en monitoring voor bewegingsarmoede en motorische stoornissen
 - Verbreding naar kinderopvang
 - Verbreding naar VO en MBO (i.c.m.) gezonde & veilige school > wordt ism stuurgroep JOGG in 2021 opgestart
 - Verdieping bewegend leren
 - Verdieping vergroening schoolpleinen en actievere pauzes
- **Samenwerking op kind centrum-niveau > afstemming zoeken met scholen over inzet en middelen**
 - Doorlopende (leer) lijn rondom bewegen en voeding 0-12 jaar
 - Actieplannen BiB per kind centrum
 - Voedingsbeleid per kind centrum
 - Gezamenlijke inzet vakleerkrachten
 - Betrekken van wijkpartners
 - IKC Gezond in Beweging
 - Een modulair opgebouwd programma tot Gezond Kindcentrum in beweging als vervolgstap op BiB, Gezonde School, GBvdT

Partners:

- Maastricht Sport
- Schoolbesturen Primair onderwijs
- Schoolbesturen VO
- GGD Zuid Limburg
- JOGG

NETWERKAANPAK VOOR KINDEREN MET OVERGEWICHT EN OBESITAS

Ambitie

Kinderen met overgewicht en obesitas worden op maat begeleid naar het aanbod in de wijk/stad door een centrale zorgverlener (jeugdverpleegkundige van JGZ). Inzet van Your COACH Next Door zo vroeg mogelijk ihkv preventie.

Begeleiding op maat, inzet laagdrempelig

Volledig systeem/continuüm van collectieve preventie van overgewicht tot aan zorg voor kinderen met overgewicht en obesitas op orde.

Monitoring vindt plaats binnen de lopende c.q. op te starten acties plaats.

Afspraken en acties

- **Doorontwikkeling Your COACH Next Door > regionale uitwerking met lokale vertaling**
 - Digitaal platform > in Maastricht als pilot en tzt doorgroei richting de regio.
 - Centraal aanmeldpunt > in Maastricht als pilot en tzt doorgroei richting de regio
 - Samenwerking leefstijlcoaches > In 2021 wordt gestart met het samenwerkingsproces in te richten.
- **Verbreding doelgroepen**
 - Meer aandacht voor 0-4 en 12-18 > verbinding met pijler 1
 - Ontwikkeling/verbreding programma coach sport 0 - 8 jaar > verbinding met pijler 1
- **Doorverwijzing**
 - Samenwerking scholen (IB-ers, vakleerkrachten LO+ers, jeugdartsen in de Knooppunten)
 - Samenwerking huisartsen en POH
 - Koppeling Coach Sports (uitbreiding naar 0-8 jaar)
 - Afstemming van aanbod & doorverwijzing (vangnetstructuur)

Partners:

- Schoolbesturen PO en VO
- Trajekt opbouwwerk
- Mondriaan
- Handhaving

ROOKVRIJE KINDOMGEVINGEN

Ambitie

Maastricht Sport heeft de ambitie om in 2025 alle sportaccommodaties/ sportieve omgevingen Rook Vrij te hebben.

We willen de regionale inzet op grond van rookvrije kindomgeving verbinden met de lokale inzet op locaties binnen de gemeente waarbij we de ambitie hebben om ook in te zetten op de andere omgevingen waar kinderen actief zijn als buurthuizen, buitenomgeving etc. Monitoring vindt plaats binnen de inzet Maastricht Sport.

Zie ook lokaal speerpunt 7.

Afspraken en acties

- Rookvrije sportaccommodaties > verbinding met pijler 4
- Rookvrije schoolterreinen > vanuit regionale inzet lokale vertaling maken 2022
 - Aandacht voor drugsproblematiek rondom kindomgevingen (zie lokale speerpunten op dia 7) >
 - verbinden van de reguliere lokale verslavingspreventie met de inzet rondom kindomgevingen
 - Preventie - educatie - gedrag (niet alleen omgeving aanpassen, maar ook gedrag, normen beïnvloeden) > Q4 2021 opstellen van een plan van aanpak om bestaande preventieve inzet te verbinden en te herstructureren gericht op gedragsverandering en bewustzijnsverandering

Partners:

- Handhaving
- Bureau Halt
- Horeca
- Sportclubs
- Maastricht Sport

GEZONDERE SPORTOMGEVINGEN

Ambitie

In het Sportakkoord zijn de volgende ambities benoemd mbt sportomgeving;

- Duurzame sportinfrastructuur

Maastricht beschikt over een zeer rijke sportinfrastructuur. Het thema Duurzame Sportinfrastructuur heeft nauwe raakvlakken met het thema Vitale Sport- en Beweegaanbieders. In

Maastricht willen we dat sport- en beweegaanbieders vitaal en toekomstbestendig zijn. Dat zij invulling geven aan hun maatschappelijke rol en samenwerken met andere aanbieders en partners

- Vitale sport- en beweegaanbieders, een positieve sportcultuur

In Maastricht willen we dat sport- en beweegaanbieders vitaal en toekomstbestendig zijn. Dit betekent dat zij hun basis op orde hebben, een sport- en beweegaanbod hebben dat aansluit op de vraag en bij de behoeften van de sporter in Maastricht. Dat zij invulling geven aan hun maatschappelijke rol, samenwerken met andere aanbieders en partners en dat iedereen met plezier en veilig kan sporten

Gezonde Sportomgeving

Alle sportomgevingen zijn rookvrij, zien toe op het alcohol beleid en bieden gezonde keuzes in hun kantine.

Monitoring vindt binnen de voorgestelde acties plaats.

Afspraken en acties

- Gezonde scholen, gezonde ruimte in en om scholen.
 - > Q4 2021 in gesprek gaan met schoolbesturen, handhaving en economie/ vergunnen
- Verbinden acties in het sportakkoord met preventieakkoord en preventie- en handhavingsplan alcohol
- Monitoring “De Vitale club”
 - ontwikkelen programmalijs Verenigingsondersteuning
- Gezonde(re) Sportkantine: acties:
 - Uitbreiding van aantal kantines die aan Team:Fit- richtlijnen voldoen
 - Ondersteuning vanuit JOGG / Team:Fit
 - Gemeentelijke accommodaties: exploitanten van kantines
- Rookvrij acties:
 - Rookvrije generatie / - Binnen én buiten rookvrij

Partners:

- Mondriaan
- Bureau Halt
- Trimbos
- Pilot gesloten coffeeshopketen
- Handhaving
- Politie
- Horeca Nederland

LOKALE SPEERPUNTEN

Middelengebruik en verslavingsrisico's onder jongeren

Middelengebruik is onderdeel van onze samenleving maar onverantwoord middelengebruik leidt tot onherstelbare gezondheidsschade. Dat geldt zowel voor het gebruik van alcohol, als drugsgebruik en het gebruik van lachgas. De geografische ligging van Maastricht vraagt om een specifieke aanpak.

Vanuit het sportakkoord wordt al ingezet op verantwoord alcohol gebruik in sportkantines.

Verslavingspreventie wordt voornamelijk ingezet in onderwijsinstellingen en bij evenementen. Er is een aantoonbaar verband tussen alcoholmisbruik en seksuele intimidatie. In de lokale aanpak willen we inzetten op de verbinding tussen deze verschillende beleidsvelden en uitvoerende activiteiten.

Daarbij willen we speciale aandacht hebben voor VMBO en speciaal onderwijs.

Afspraken en acties

- Verbinding leggen tussen doelstellingen verschillende beleidsdocumenten
> in 2021 op beleidsniveau afstemming realiseren en kennisdelen
- Uitvoering op elkaar afstemmen
> in 2021 onderzoeken of verslavingspreventie uitgebreid kan worden naar sport
- Uitvoering op elkaar afstemmen
> in 2022 onderzoeken op welke onderdelen verdere uitbreiding mogelijk is
- Ontwikkelen en opstellen plan van aanpak Lachgas
> in 2021 starten met ontwikkelen aanpak preventie gebruik Lachgas.
- Ontwikkelen en opstellen plan van aanpak Gamers
> in 2021 starten met ontwikkelen aanpak preventie Gamers

Partners:

- Mondriaan
- Bureau Halt
- Gemeente Maastricht
- Horeca
- Onderwijsinstellingen
- Maastricht Sport
- @Ease
- Jeugd en gezin
- Consulenten Jeugd Knooppunten

LOKALE SPEERPUNTEN

GGZ problematiek onder jongeren

GGZ problematiek onder jongeren is een groeiend probleem dat onvoldoende aandacht krijgt binnen de huidige preventieve aanpak GGZ. De COVID pandemie heeft deze stijgende lijn verder versterkt en extra aandacht voor dit onderwerp is dringend nodig. In Maastricht is dat lokaal een thema gezien de grote hoeveelheid onderwijsinstellingen, en daarmee jeugdigen, in de stad.

Afspraken en acties

- Plan van aanpak preventie GGZ problematiek onder jongeren
> in 2021 starten met de opstelling van een plan van aanpak
- Uitvoering op elkaar afstemmen
> in 2021 onderzoeken of verslavingspreventie uitgebreid kan worden naar sport
- Uitvoering op elkaar afstemmen
> in 2022 onderzoeken op welke onderdelen verdere uitbreiding mogelijk is

Gemeente Maastricht

BORGING

In de lokale aanpak ligt de nadruk op verbinding en versterking van reeds bestaande inzet. Door het versterken en verdichten van in principe aanwezige maar niet altijd evidente verbanden, worden de resultaten van de inzet vanuit het preventieakkoord ook structureel geborgd.

We versterken de verbindingen met de huidige partners binnen de gemeentelijke organisatie als Maastricht Sport, Handhaving, Veiligheid en met externe partners als Bureau Halt, Horeca, GGD, Mondriaan. Stichting Trajekt etc.

We leggen de afspraken wederzijds steeds vast in een convenant of daar waar sprake is van subsidieverlening, in de vorm van een beschikking.

Op beleidsniveau heeft de totstandkoming van de lokale preventieagenda ihkv het regionale preventieakkoord geleid tot een integrale samenwerking tussen de beleidsvelden onderwijs, sport en bewegen, gezondheid, zorg en veiligheid. Deze integrale aanpak zal ook de basis vormen voor de verdere uitvoering van de preventieagenda waarmee ook een brede beleidsmatige borging gerealiseerd wordt. De integrale samenwerking en borging komt ook tot uitdrukking op uitvoerend niveau richting beleidsontwikkelingen binnen de PCA cyclus.

De verdere uitwerking en uitvoering en daarmee ook de borging daarvan zal plaatsvinden op basis van 'learn as you go'. De lokale uitwerking van het preventieakkoord wordt daarmee een ontwikkelingstraject waar we steeds binnen de geformuleerde kaders, nieuwe afspraken maken en op uitvoeringsniveau, inzet doorontwikkelen.

Monitoring en evaluatie is deels reeds onderdeel van bestaande inzet en voor zover er sprake is van nieuwe acties zal monitoring daarin een onderdeel vormen.

Gemeente Maastricht

FINANCIËN

Jaarlijks beschikbaar uitvoeringsbudget			
Pijler	2021	2022	2023
Bewegen en gezonde voeding op scholen	€ 7.000	€ 7.000	€ 7.000
Netwerkaanpak voor kinderen met overgewicht en obesitas	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000
Rookvrije kindomgevingen	€ 8.000	€ 8.000	€ 8.000
Gezondere sportomgevingen	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000
Lokale speerpunten	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000
Reservering Regionaal Preventieakkoord (25%)	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000
Totaal	€ 60.000	€ 60.000	€ 60.000